

**Обраћање специјалног
представника ЕУ/високог
представника, Мирослава
Лајчака, на 10.
Интерпарламентарном сусрету
делегације Европског
парламента и представника
Парла&**



**БиХ надамак трансформације – све док политичари не дозволе да
им се одврати пажња**

Даме и господо,

Овај дијалог између чланова парламента из Европске уније и Босне и Херцеговине није се могао десити у значајнијем тренутку. Босна и Херцеговина треба да направи свој најважнији корак до сада у правцу снажније интеграције у ЕУ.

Сви смо веома свјесни чињенице да квалитет скорашњег јавног дијалога у Босни и Херцеговини оставља простора за многа побољшања.

А како би дошло до тих побољшања, потребно је утврдити наше

циљеве и посветити пажњу њиховом остварењу.

Све друго напросто одвраћа пажњу од овог циља, а ми немамо времена за то.

Грађани Босне и Херцеговине могу да осјете прве позитивне ефекте успостављања пуног уговорног односа са Европском унијом; они могу да осјете прве ефекте практичних мјера које су предузете у циљу јачања економије; и могу се надати сталним побољшањима квалитета живота у овој земљи која проистичу из уставне и правне реформе.

Они би могли доћи у ту ситуацију за мање од шест мјесеци – али, само ако сви релевантни актери (укључујући и људе у овој просторији) не дозволе да им се одврати пажња од овог циља.

Они морају да усредсреде своју пажњу на неколико кључних иницијатива.

Како би потписале Споразум о стабилизацији и придруживању у првој половини 2008. године, коалиционе странке морају да спроведу договор о реформи полиције који је најприје усаглашен у Мостару, а који се садржајно и суштински разрађује у облику нацрта закона.

Коалиција, такође, мора да покаже напредак у реформи јавне управе и реформи система јавног емитовања, те да увјери Међународни кривични трибунал у Хагу да органи власти у БиХ чине све што је у њиховој моћи како би довели оптужене ратне злочинце пред лице правде.

Већ сада постоји договор већине о свим овим питањима; веома често су области у којима се јављају потешкоће чисто процедуралне природе, што значи да је уклањање препрека у многим случајевима више техничко, а не политичко питање.

Другим ријечима, задаци који су пред нама не представљају огроман политички изазов, али позитивни ефекти успјешне реализације тих задатака јесу огромни. Босна и Херцеговина ће

моћи да потпиеше Споразум о стабилизацији и придруживању, те на тај начин отвори врата новој ери конструктивне сарадње са Европском унијом и интеграције у ову заједницу.

Желим да нагласим да ми нисмо у облацима, па да говоримо о ономе што би могло, али никада неће бити. Ми стојимо чврсто ногама на земљи и говоримо о ономе што се реално може остварити у предстојећим мјесецима ако се страначки лидери и парламентарци усредсреде на кључне задатке.

А, будући да полазимо са позиција крајњег реализма, погледајмо шта се у посљедњих неколико седмица догађало са државним буџетом. Чланови Предсједништва и представници Савјета министара показали су се изразито неспремним да напоре на доношење буџета конструктивно усредсреде и координишу.

Жалосна прича о овогодишњем буџету показује на какве проблеме наилазимо – када се политичари баве другим стварима, онда задаци од кључног значаја остају неизвршени. Преговори око буџета су се усредсредили на разлике умјесто на жељене резултате. Резултат тога била је серија одлагања ствари, што је нанијело штету интересима грађана БиХ.

Однедавно се, исто тако, суочавамо са још два озбиљна политичка изазова.

С једне стране, ставови СНСД-а су врло проблематични. Они указују на то да ова доминантна странка у РС жели да умањи значај постојећих државних институција и начини их чисто виртуалним.

С друге стране, СДА је промијенила свој став у погледу реформе полиције.

Упркос овим запрекама, остаје чињеница да ће, уколико се задаци дефинишу и објасне, а користи од њихове реализације буду јасне, бити могуће од сада на даље одржати фокус на кључним законодавним и процедуралним иницијативама.

У том погледу, хтио бих да вам скренем пажњу на Платформу за дјеловање коју су три премијера и градоначелник Брчког потписали 16. октобра. Платформом се утврђују кључна подручја економске реформе у којима се странке углавном слажу, а премијери се обавезују да ће подржати законодавне и административне кораке у овим подручјима.

Обавезе наведене у Платформи за дјеловање укључују стварање бољег пословног окружења отклањањем административних препрека, усклађивањем закона о порезу на добит и доходак, унапређењем система банкарске супервизије, даљим олакшањем несметаног кретања роба, услуга и капитала – нпр. у случају лијекова, уклањањем препрека за мобилност радне снаге, модернизовањем комерцијалних закона, те оснивањем ефикасног Социјалног и економског савјета БиХ. Координисање циљева фискалне политике на разним нивоима власти и рационализовање јавне потрошње такође су подручја у којима ћемо настојати окончати одлагања у законодавној дјелатности.

Будимоискрени – животјекомплицован, а посебнојекомплицованпарламентарниживот.

Постојеразневрстепотенцијалнихопасностикојебимоглеодложитидоношење, на примјер, Законаооблигацијама, илиуреднурасподјелуфискалнихприхода.

ЈанекажемдасеПлатформазадјеловањеможеспровестибезсавлађивањапрепрекаилибезулагањанапора. Оно што говорим јесте да, уколико се владе и парламенти усредсреде на овај програм, они могу превазићи опасности које постоје на том путу, а уколико заобиђу те опасности, грађани ове државе ће имати користи, и то брзо.

Ово је од превасходног значаја када се ради о преговорима о измјени Устава БиХ. Универзитетски студенти проводе године студирајући предности једне врсте устава над другом; стручњаци пишу књиге на ту тему; судије Врховног суда проводе свој цијели професионални вијек тумачећи нијансе уставних одредби.

То је велика тема.

То је заиста тема која би могла да исцрпи сву енергију из политичког система БиХ и годинама одржава политичаре у сталном послу и јавном неслагању.

Не желимо да се то деси. Како то постићи? Тако што се утврди неколико изводљивих задатака, као и предности које ће услиједити ако се ти задаци успјешно изврше.

Штаје циљ уставне реформе?

- Смањити трошкове и повећати функционалности органа власти у БиХ у цјелини;
- Испунити услове за евро-атлантску интеграцију;
- Осигурати да грађани уживају пуна права у стварности (а не само на папиру);
- Испоштовати суверенитет БиХ и колективна права конститутивних народа и осталих.

Све о чему ћемо разговарати након потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању требало би да служи испуњавању ова четири циља. Све остало нам само одвлачи пажњу.

Одвлачењем пажње губи се вријеме; стварају се беспотребне тешкоће; одвлачењем пажње у политичком процесу може се затровати атмосфера, спријечити конструктивна дебата и саботирати позитивни резултати.

Грађани ове земље немају времена за одвлачење пажње.

Задатак који је пред нама јесте да грађанима обезбиједимо коректан и ефикасан рад органа власти на путу БиХ ка европским интеграцијама.

То нема никакве везе са оспоравањем суверенитета ове земље, њеног интегритета, или њене будућности.

БиХ је међународно призната држава, њен територијални интегритет је загарантован Дејтонским мировним споразумом и њено постојање се не може доводити у питање. Ако политичари буду оспоравали фундаменталне премисе Дејтонског мировног

споразума – да БиХ постоји као суверена држава – међународна заједница ће морати да предузме одговарајуће мјере.

Споразумни процес уставне реформе је неопходан како би органи власти у БиХ постали ефикаснији и дјелотворнији, те како би ова земља што лакше испунила услове за придруживање ЕУ. Кључна ријеч у томе је споразум – тај процес ће бити успјешан само ако политичари изграде међусобно повјерење. А то се неће десити ако буду давали јавне изјаве које су у потпуном нескладу са надама и тежњама значајног броја њихових суграђана.

Огромна већина грађана жели просперитет, демократију и бржу интеграцију у Европу – то представља крајње разумну основу за разговоре о уставним промјенама. Мислим да то разумију сви озбиљни политичари, упркос неких лакомислених изјава које су неки недавно давали у јавности.

Имамо пуно посла – то је један од разлога зашто је десети састанак парламенатараца ЕУ и БиХ тако важан, јер у току разговора које ћемо овдје водити моћи ћемо да размотримо начине на које парламентарци Европске уније могу помоћи својим колегама из БиХ у разговорима које ће водити о трансформацији која слиједи у мјесецима који су пред нама.

Нудећи им помоћ, можете бити сигурни да оно што се покушава постићи није изван граница могућег. Политичке, економске и уставне реформе на које су се босанскохерцеговачки политичари обавезали могу се спровести, и то брзо; оне су јасно дефинисане и уживају широку подршку; предности које ће услједити из њиховог спровођења су јасне и то су предности у којима грађани могу уживати не у року од неколико година или деценија, него у року од неколико мјесеци.

Имамо практичан програм; он је амбициозан, али истовремено и реалан. Посветићу сву своју енергију како бих помогао својим босанскохерцеговачким партнерима да тај програм и спроведу. Мислим да је то напор којем се сви можемо придружити за

добробит ове земље и њених грађана.

Хвала.